

Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku-družstvo

Skuteckého 19, 974 01 Banská Bystrica

relovsky@zchok.sk | www.zchok.sk | www.facebook.com/Zväz-chovateľov-oviec-a-kôz-na-Slovensku-146678332071112
Kontakt: Ing. Slavomír Reľovský – riaditeľ ZCHOK | mobil: + 421 905 406 284

Tlačová správa

Budaj nechce v prírode ani ľudí, ani ovce

Banská Bystrica, 18. novembra 2020 – Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP SR) pripravilo vyhlášku, ktorá bude mať výrazne negatívne dopady nie len na chov hospodárskych zvierat, ale aj na slobodu pohybu ľudí v prírode a biotop voľne žijúcej zveri a živočíchov. MŽP požaduje od chovateľov oviec, ako prevenciu pred vznikom škôd spôsobených veľkými šelmami, zaobstarat si viac ako 12 000 dospelých pastierskych strážnych psov, alebo zvieratá oplotiť, či zavrieť do maštale. Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku (ZCHOK) žiada ministra Budaja, aby návrh vyhlášky okamžite stiahol a nezbavoval svoj rezort zodpovednosti za škody spôsobované predátormi.

MŽP SR predložilo do medzirezortného pripomienkového konania návrh vyhlášky, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Prijatím tejto vyhlášky dôjde od 01.01.2021 k zásadným zmenám s negatívnym dopadom na chovateľov, v súvislosti s nárokom na odškodnenie strát na hospodárskych zvieratách spôsobených predátormi. Totožnou vyhláškou však dôjde aj k úplnej ochrane vlka dravého na Slovensku a zamedzeniu manažmentu jeho populácie lovom. Chovatelia tak môžu predpokladať rastúcu tendenciu útokov vlka na hospodárske zvieratá. Envirorezort sa navyše zbavuje zodpovednosti a chovateľom ukladá nové podmienky na ochranu stád bez toho, aby o týchto podmienkach so zástupcami ZCHOK vôbec diskutoval a celá táto situácia sa deje napriek tomu, že minister Budaj na svojom tlačovom brífingu dňa 28.10.2020 avizoval zjednodušenie postupu uplatnenia náhrady škôd spôsobených vlkom. Nové podmienky nie len že nebude vedieť chovateľ splniť, ale výrazne zasiahnu do bežného života občanov a obmedzia všetkých milovníkov prírody.

Envirorezort požaduje od chovateľov hospodárskych zvierat držbu jedného pastierskeho strážneho psa na každých 150 ks hospodárskych zvierat. Ak by chovatelia chceli ochrániť všetkých 330 000 oviec a kôz na 5 747 farmách, museli by zabezpečiť viac ako 12 000 dospelých psov. Absurdita návrhu vrcholí aj v účinnosti tejto vyhlášky, kedy požiadavka držby minimálne 18 mesačných psov, ktoré boli vychované spolu so stádom, nadobúda účinnosť už od 1. januára 2021. Tu si je potrebné uvedomiť, že zaobstaranie, výcvik a výchova takéhoto pastierskeho psa predstavuje náklad vo výške 2000 eur. To by bola celkom suma 24 miliónov eur. Ak pán minister na to má, nech túto sumu chovateľom uhradí. Ale či to bude mať želaný efekt, nikto nevie. **Takáto povinnosť, kladená chovateľom oviec, môže navyše vážne ohroziť bezpečnosť ľudí pohybujúcich sa v prírode.** Chovatelia oviec nie sú automaticky chovateľmi psov a už vôbec nie ich cvičiteľmi. Aj keď je práca psa s ovcami nádherná a pes dokáže byť nenahraditeľným strážcom stáda, táto forma opatrení so sebou prináša určité riziká a nie je vhodná pre každého chovateľa, ak na to nemá čas, vloh a podmienky. Obľúbenosť vyhľadávania relaxu v Slovenskej prírode narastá a bačovia sa pri strážení stád často stretávajú s turistami, či hubármi. Strážny pes v takomto prípade môže predstavovať určité riziko ohrozenia človeka. Aj nesprávne vycvičený pes, či pastier, ktorý nedokáže psa ovládať, môže predstavovať riziko ohrozenia zdravia človeka, či voľne žijúcej zveri. Okrem chovateľov oviec a kôz budú pastierskych psov potrebovať aj chovatelia ostatných druhov hospodárskych zvierat. Pre chovateľov preto vzniká

Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku-družstvo

Skuteckého 19, 974 01 Banská Bystrica

aj otázka, kde si týchto psov budú môcť zaobstaráť. Rozprávka o deduškovi večerníčkovi je síce krásna, no jej realizácia nie je taká jednoduchá. Počty vlkov v súčasnej dobe presahujú únosnú mieru. A i napriek všetkým opatreniam sa bude musieť regulovať jeho stav.

Absurdnosť vyhlášky pokračuje ďalšími požiadavkami. Ak chovateľ nevie zabezpečiť vhodných psov, môže zvoliť ešte oplotenie pasienkov elektrickými ohradníkmi so zvýšeným výkonom, alebo vybudovať trvalé neprerušené oplotenie vysoké aspoň 180 cm, ktoré je vybavené zábranou proti podhrabaniu a kombinované s elektrickým ohradníkom. **Výsledok takýchto povinností vyústi v obmedzení slobody pohybu ľudí v prírode.** Ovce spásajú 450 000 ha, čo by predstavovalo oplotenie lúk a pasienkov takmer v celej krajine. Oplôtky a oplotenia rovnako zamedzia voľnému pohybu voľne žijúcej zveri a živočíchov a spôsobia ďalšie nežiadúce sekundárne účinky, ako zamedzenie pohybu raticovej zveri na trvalo trávnatých porastov a jej presun do plodín rastlinnej výroby alebo lesných kultúr, kde zver nebude možné loviť a budú výrazne narastať škody spôsobované zverou.

Jednou z možností podľa Budaja je aj chov zvierat v uzavretých hospodárskych budovách. Nakoľko ide o najmenej nákladné riešenie, chovatelia budú musieť túto možnosť zvážiť, pre krajinu to však bude katastrofa. Takýto počin ministra Budaja je však skutočne nelogický. Obmedzenie pasenia oviec bude mať negatívny dopad na životné prostredie. Chovatelia oviec a kôz na Slovensku nechcú chovať svoje zvieratá v maštaliach, na oplotených družstevných dvoroch. Ovčari chcú formovať krajinu, spásajú lúky a kopce, dodávať im živiny, chrániť pôdu pred eróziou a dediny v dolinách pred povodňami. Ovce počas pasienkového obdobia správnym košarovaním vyhnoja 100 000 ha pasienkov a menia menej živné pasienky na kultúrne porasty. Ušetrená hodnota pri vyhnojení 100 000 ha pasienkov košarovaním predstavuje cez 13,5 milióna eur!

Zatiaľ čo Slovensko trápí pandémia koronavírusu, ekonomická kríza, kríza živočíšnej výroby a stavy oviec sú historicky najnižšie, minister Budaj namiesto riešenia skutočných problémov krajiny, prispieva k poklesu sebestačnosti a vyšším nákladom na chov hospodárskych zvierat. Pán Budaj týmto počinom skutočne likviduje slovenské ovčiarstvo pod rúškom ochrany životného prostredia. Takéto opatrenia envirorezortu naozaj krajine nepomôžu. Zástupcovia chovateľov oviec a kôz preto budú požadovať stiahnutie tejto vyhlášky na osobnom stretnutí s ministrom Budajom už tento piatok.